

Systematiskt kvalitetsarbete - Att förbättra utbildningen genom samspel och samarbete

Forum för anpassade skolformer 2026

Alexi Wisth

För elevernas utveckling och lärande

A close-up photograph showing a person's hands, wearing a blue sweater, working with a piece of white paper and a white glue stick on a dark surface. The background is blurred, showing other people in a classroom setting.

Systematiskt kvalitetsarbete ska leda till förbättring av utbildningen i anpassade skolformer, med undervisningen i fokus.

Det nationella kvalitetssystemet som stödja systematiskt kvalitetsarbete

- Systemet består av delarna:
 - Nationella målsättningar och delmål
 - Indikatorer
 - Verksamhetens förutsättningar
 - Faktorer för framgångsrik skolutveckling
- Systemet är framtaget för stöd till huvudmannen på övergripande nivå.
- Det är frivilligt att använda.

Läs mer på skolverket.se

Det nationella kvalitetssystemets olika delar

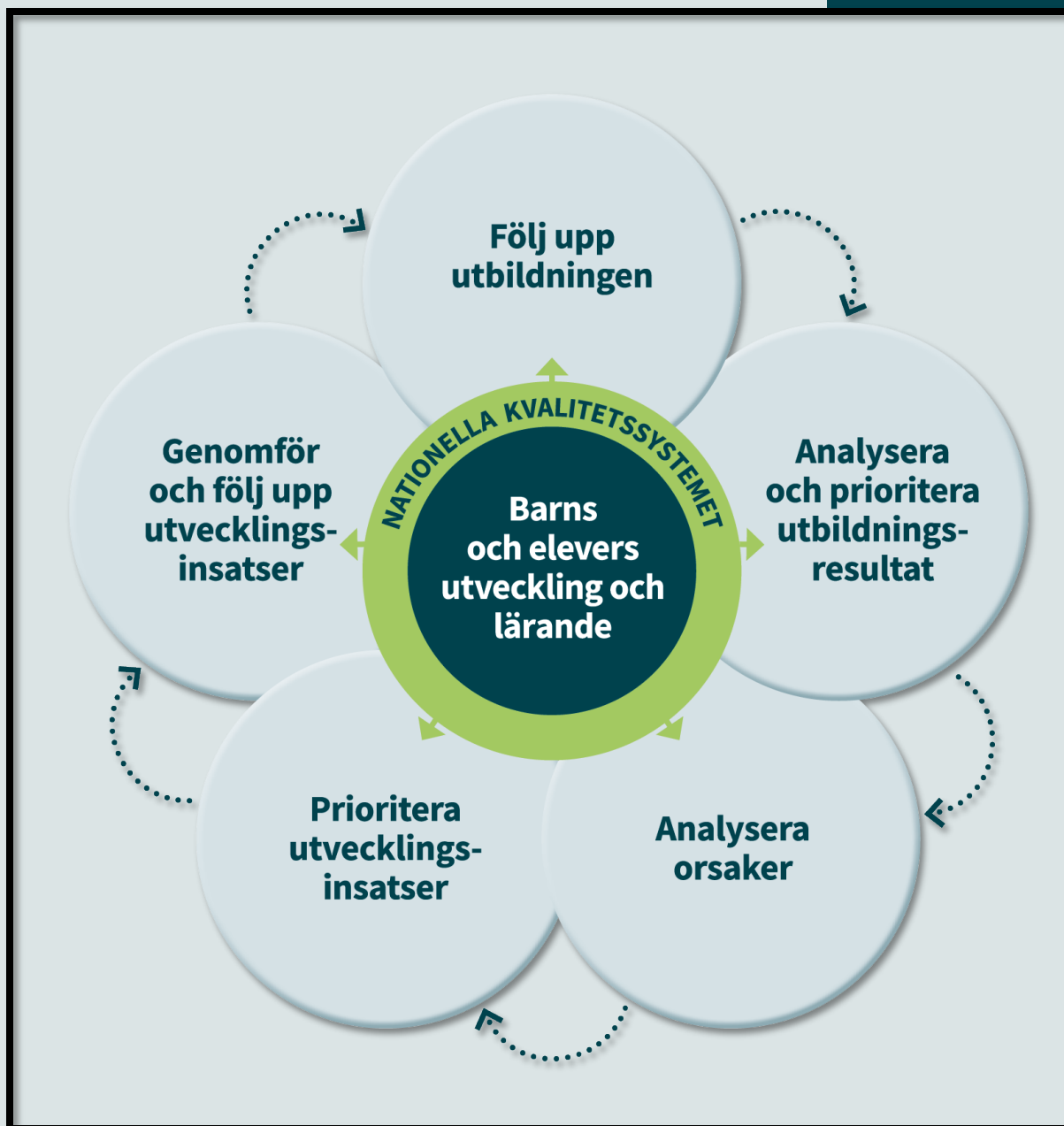
En styrkedja i samspel

- den lokala styrkedjan bildar ett sammanlänkat system runt barns och elevers utveckling och lärande
- när tillsammansarbetet fungerar engageras alla i kvalitetsarbetet utifrån sina olika roller och ansvar för barns och elevers utveckling och lärande
- samarbetet och dialogen inom och mellan olika nivåer avgörande för att arbetet ska leda till verklig förbättring som gör skillnad

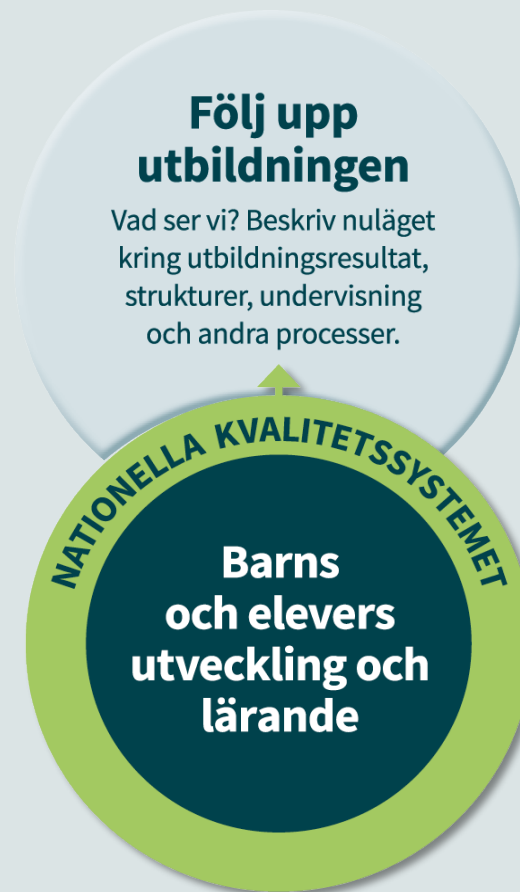
Skolverkets modell för systematiskt kvalitetsarbete

- syftet med systematiskt kvalitetsarbete tydligt i mitten
- cyklisk arbetsprocess i moment som bygger på varandra
- mer stöd för analys
- undersökande förhållningssätt i hela organisationen

Följ upp utbildningen

- Att sakligt och värderingsfritt ta fram underlag som synliggör en bred bild av nuläget och som möjliggör analys enligt de efterföljande momenten.
- Underlagen kan vara både kvalitativa och kvantitativa.
- Underlagen sorteras utifrån
 - **Utbildningsresultat**
Vad utbildningen leder till för barn och elever gällande utveckling och lärande i relation till de nationella målen.
 - **Undervisning och andra processer**
Hur undervisningen och andra processer genomförs och bidrar till barns och elevers lärande och utveckling.
 - **Strukturer**
Hur olika förutsättningar påverkar möjligheten bedriva undervisning och andra processer av god kvalitet.

Följ upp utbildningsresultat i anpassade skolformer

Observera nyanser för deltagandet:

- Aktivt eller passivt deltagande
- Lärande i bredden – lära använda färdigheter i olika sammanhang
- Lärande i djupet – abstraktionsnivån och svårighetsgraden
- Ökad självständighetsnivå – vilket stöd erbjuder undervisande personal
 - *Hur får vi syn på elevers utveckling och lärande?*
 - *Hur sammanställer vi utbildningsresultat på gruppnivå och på enhetsnivå?*

Analysera och prioritera utbildningsresultat

- Att utifrån underlagen från uppföljningen, identifiera de utbildningsresultat som sticker ut och behöver förstås och förklaras.
- Utbildningsresultaten jämförs på olika sätt, för att hitta likheter, skillnader, utveckling över tid, mönster och tendenser.
- Analysen blir inte bättre än sina underlag. Underlagen kan behöva kompletteras för att få syn på vad som sticker ut.

Analysera orsaker

- Att undersöka möjliga orsaker till de prioriterade utbildningsresultaten.
- Underlagen från uppföljningen inom strukturer, undervisning och andra processer undersöks för att bättre förstå vad som påverkar utbildningsresultaten.
- Förklaringarna handlar om det som är påverkbart.
- För att få en fördjupad förståelse kan fler underlag behövas samlas in.

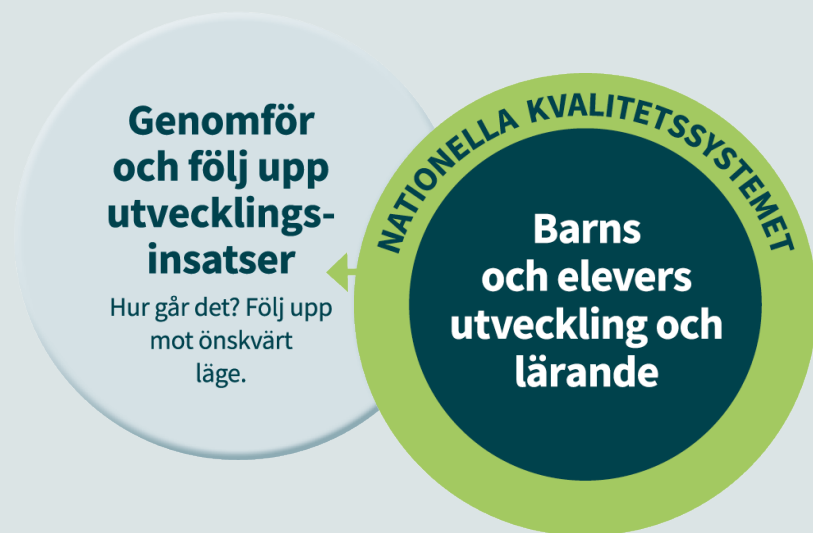
Prioritera utvecklingsinsatser

- Formulera önskvärt läge utifrån vad som framkommit i analysen så att förbättringsarbetet blir möjligt att följa upp
 - gällande verksamhetsförbättring utifrån orsakerna,
 - gällande utbildningsresultat utifrån de prioriterade utbildningsresultaten.
- Prioritera och planera insatser som syftar till att åtgärda orsakerna för att nå önskvärt läge i verksamheten (förbättrad praktik) så att det gör skillnad för barn och elevers lärande (ökade utbildningsresultat).
 - Ta stöd i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i valet av insatser.
 - Fokusera på det som är påverkbart.
 - Olika insatser kan behövas på olika nivåer i verksamheten.
 - Planera även hur uppföljningen ska gå till.

Genomför och följ upp utvecklingsinsatser

Hur går det?

- Genomföra förbättringsarbetet med utvecklingsinsatserna enligt planen.
 - Olika typer av insatser/aktiviteter/åtgärder tar olika lång tid och kan beröra olika målgrupper eller funktioner.
- Följa upp mot det önskvärda läget.
 - Vad leder arbetet till?
 - Hur vet vi det?
 - Hur märker vi om insatserna fungerar?
 - Leder arbetet till något för barn och elever?
- Bearbeta och analysera vad uppföljningen visar, gör eventuellt justeringar, planera fortsatt arbete.

Förutsättningar för att följa upp, analysera och utveckla tillsammans

- Att reflektera över sin egen inverkan på elevernas lärande.
 - *Hur mycket stöd behöver jag ge eleverna för att lämna utrymme för lärande?*
- Att skapa en bild av gemensamma utvecklingsbehov när undervisningen utgår från elevernas individuella behov.
 - *När och hur kan personalen med olika roller och funktioner göra en gemensam analys?*
 - *Hur sammanställer vi elevernas resultat på gruppnivå?*
 - *Vad behöver vi bli gemensamt bättre på för att eleverna ska kunna utvecklas och lära bättre?*

Huvudmannens fokus på de anpassade skolformerna

- *Vilket utrymme får de anpassade skolformerna i vår (huvudmannens) övergripande systematiska kvalitetsarbete?*
- *Hur följer vi som huvudman upp kvalitativa beskrivningar av elevers utveckling och lärande?*
- *Hur använder sig vi (huvudmannen) av och sprider den kompetens som finns inom anpassade skolformerna exempelvis kring anpassad undervisning?*

Hitta Skolverkets material

- Webbsida om systematiskt kvalitetsarbete på skolverket.se. Samlingsida för beskrivningar om vad systematiskt kvalitetsarbete är, beskrivningar av modellen, nationella kvalitetssystemet och länkar till vidare fördjupning.
- Kommande fördjupningsmaterial och vägledning publiceras maj/juni 2026.
- Utbildningsmaterial för fördjupade diskussioner och ökad samsyn i styrkedjan hittar ni i Skolverkets Lärportal.

[Systematiskt kvalitetsarbete på skolverket.se](#)

[Fördjupning i systematiskt kvalitetsarbete](#)

Tack för oss!

Kontakta Skolverket

<https://www.skolverket.se/om-skolverket/kontakta-skolverket>

Funktionsbrevlåda Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete@skolverket.se

Skolverket